Γενοκτονία των Ελλήνων (1914-1922)

του **Ανδρέα Δουλάκη**

Αύριο συμπληρώνονται 92 χρόνια από την ημέρα που η Σμύρνη παραδόθηκε στις φλόγες από τους άνδρες του Μουσταφά Κεμάλ. Ήταν, με το νέο ημερολόγιο, 14 Σεπτεμβρίου 1922…
Πόσο μακρινή φαντάζει αυτή η ημερομηνία σε μερικούς από μας! Οι περισσότεροι δεν τη θυμόμαστε καν! Ίσως επειδή η ιστορία της Καταστροφής μοιάζει με ένα κακό όνειρο. Έναν εφιάλτη που η εθνική μνήμη απωθεί, ανήμπορη να τον πιστέψει. Πράγματι, είναι δύσκολο να χωρέσει ανθρώπινος νους τα γεγονότα που συνέβησαν στη Μ. Ασία στις αρχές του περασμένου αιώνα.

Στις 11 Σεπτεμβρίου εισέρχεται στη Σμύρνη ο Κεμάλ και τότε ξεκινά η μεγάλη σφαγή.

Το 1913, με τη λήξη του Β' Βαλκανικού πολέμου, σ' ολόκληρη τη Μ. Ασία, από τα παράλια της Ιωνίας ως τις ακτές του Πόντου και την Καππαδοκία, ευημερούσαν πάνω από 2,5 εκατομμύρια Έλληνες, ενώ αν συνυπολογίσουμε και την Θράκη, ο αριθμός των αλυτρώτων Ελλήνων υπό Οθωμανική κατοχή άγγιζε τα 3 εκατομμύρια, όταν ο πληθυσμός της ελεύθερης Ελλάδος, που έφθανε τότε ως τον Στρυμώνα, ήταν μόλις 2,5 εκατομμύρια εκ των οποίων περίπου 300.000 ήταν Τούρκοι. Να σημειωθεί επίσης ότι τότε η Τουρκία αριθμούσε περίπου 8 εκατομμύρια κατοίκους στους οποίους περιλαμβανόταν –εκτός από τους Έλληνες- και οι επίσης χριστιανικές μειονότητες

των Αρμενίων και των Ασσυρίων.

Η Οθωμανική Αυτοκρατορία, ταπεινωμένη και ακρωτηριασμένη απ' όλες τις πλευρές, βλέπει τον Μεγάλο Πόλεμο –που σήμερα είναι γνωστός ως Α' Παγκόσμιος Πόλεμος- ως ευκαιρία να ανακτήσει εδάφη και αίγλη. Με την αφορμή του πολέμου, οι Τούρκοι αρχίζουν συστηματικές διώξεις κατά των χριστιανικών μειονοτήτων. Επιστρατεύουν όλους τους άνδρες ηλικίας 20-45 ετών ενώ με τους μεγαλύτερους επανδρώνουν τα περίφημα Τάγματα Εργασίας, τα οποία υποτίθεται ότι εκτελούσαν δημόσια έργα. Οι περίπου 250.000 Έλληνες που έχασαν τη ζωή τους σ' αυτά φανερώνουν την πραγματική τους αποστολή. Σκοπός των διωγμών ήταν η εθνοκάθαρση της Αυτοκρατορίας και η δημιουργία ενός καθαρά Τουρκικού κράτους. Έτσι οι διωγμοί δεν περιορίζονται στους άνδρες, αλλά ολόκληροι πληθυσμοί υποχρεώνονται σε μετοίκηση στο εσωτερικό της Μ. Ασίας μέσα από εξαντλητικές πορείες από τις οποίες ελάχιστοι επιζούν. Στην περιοχή του Πόντου οι σφαγές είναι απροκάλυπτες και τόσο έντονες που οι νεκροί ξεπέρασαν τους 350.000, δηλαδή περίπου το μισό ελληνικό πληθυσμό της περιοχής!

Παρά τα εντυπωσιακά αποτελέσματα απέναντι σε αμάχους, η Οθωμανική Αυτοκρατορία στον πόλεμο συντρίβεται και ο Σουλτάνος αναγκάζεται να υπογράψει τη Συνθήκη του Μούδρου, με την οποία παραδίδεται άνευ όρων , ενώ ο Τουρκικός Στρατός υποχρεώνεται σε αφοπλισμό. Πράγματι στην Ανατολική Θράκη και την περιοχή των Στενών, οι συμμαχικές δυνάμεις της «Ανταντ» επιβάλουν τους όρους της Συνθήκης και η Κωνσταντινούπολη τίθεται υπό διεθνή έλεγχο. Στη Μ. Ασία όμως τα πράγματα είναι διαφορετικά. Ένας Τούρκος αξιωματικός, ο Μουσταφά Κεμάλ, αντιλαμβάνεται ότι οι Μεγάλες Δυνάμεις, εξουθενωμένες από τις τεράστιες απώλειες του παγκοσμίου πολέμου, δεν πρόκειται να θυσιάσουν δικό τους προσωπικό για να επιβάλουν την τήρηση της Συνθήκης στη Μ. Ασία: γι' αυτούς οι επιχειρήσεις έχουν τελειώσει. Έτσι, σχηματίζει κυβέρνηση στην Άγκυρα και διαμηνύει στους «συμμάχους» ότι δεν αναγνωρίζει ούτε τον Σουλτάνο, ούτε τη Συνθήκη που αυτός υπέγραψε.

Μπροστά στη νέα κατάσταση που δημιουργήθηκε, οι Μεγάλες Δυνάμεις ανέθεσαν στην Ελλάδα τον έλεγχο της «Ζώνης της Σμύρνης» και στους Ιταλούς –που ήδη κατέχουν τα Δωδεκάνησα- την περιοχή νότια του Μαιάνδρου ποταμού. Στις 2 Μαΐου 1919 ο Ελληνικός Στρατός αποβιβάζεται στο λιμάνι της Σμύρνης. Ο ενθουσιασμός αλλά και η ανάγκη να προστατέψουν τους ομογενείς της Μ. Ασίας δεν αφήνουν τους Έλληνες να δούνε την αλλαγή στα συμφέροντα των «μεγάλων»: Για την Ιταλία, η Ελλάδα είναι ο μεγαλύτερος ανταγωνιστής στην ανατολική Μεσόγειο. Η κομμουνιστική πλέον Ρωσία είναι ήδη εχθρική αφού λίγους μόλις μήνες νωρίτερα, πολεμούσαμε εναντίων της στην Κριμαία. Η Γαλλία βλέπει στη νέα Τουρκία που δημιουργείται, την ευκαιρία για ιδιαίτερα ευνοϊκές εμπορικές συμφωνίες ενώ και η Αγγλία είχε εξαρχής δηλώσει ότι η στήριξή της θα ήταν μόνο σε διπλωματικό επίπεδο. Επίσης, η κατοχή και των δύο πλευρών του Αιγαίου από την Ελλάδα, σήμαινε πρακτικά την δημιουργία νέων «Στενών» στη θέση αυτών που μόλις είχαν θέσει υπό διεθνή έλεγχο οι «σύμμαχοι», πράγμα που φυσικά δεν τους συνέφερε καθόλου.

Η Ελλάδα παγιδεύεται στο κυνήγι του Κεμάλ, ο οποίος βλέποντας πως ο χρόνος κυλάει υπέρ του, υποχωρεί συνεχώς αποφεύγοντας τις αποφασιστικές μάχες. Το καλοκαίρι του 1922 ο Ελληνικός Στρατός, που πολεμάει –και νικάει- σχεδόν ασταμάτητα επί μία δεκαετία, έχει πια φθάσει έξω από την Άγκυρα και αδυνατεί να προχωρήσει, καθώς τόσο η ευρύτητα του μετώπου, όσο και το μήκος των γραμμών ανεφοδιασμού έχουν γίνει πια απαγορευτικά. Στις 26 Αυγούστου ο Κεμάλ επιτίθεται στα νοτιοανατολικά του Αφιόν Καραχισάρ και «σπάει» το ελληνικό μέτωπο. Το ελληνικό επιτελείο απέτυχε να σχεδιάσει τη σύμπτυξη του Στρατού με αποτέλεσμα την άτακτη υποχώρηση και την απώλεια 15.000 αξιωματικών και οπλιτών μέσα σε 10 ημέρες. Μόνη εξαίρεση αποτέλεσε η ανεξάρτητη μεραρχία με διοικητή τον Νικόλαο Πλαστήρα ο οποίος οδήγησε τους άνδρες του βόρεια, πέρασε στην ανατολική Θράκη και από κει στην περιοχή των Φερών όπου εγκαταστάθηκε αμυντικά και συνετέλεσε αποφασιστικά αργότερα στη χάραξη των συνόρων στον Έβρο ποταμό και όχι στο Νέστο όπως αξίωνε ο Κεμάλ.

Το τι ακολούθησε την αποχώρηση του Ελληνικού Στρατού είναι δύσκολο να περιγραφεί: Στις 8 Σεπτεμβρίου ο Νουρεντίν Πασάς αναλαμβάνει τη διοίκηση της Σμύρνης, στο λιμάνι της οποίας έχουν καταφύγει πάνω από 100.000 πρόσφυγες που προσπαθούν να βρουν ένα μέσο για την Ελλάδα. Την ίδια μέρα μπαίνουν στην πόλη Τσέτες ιππείς και αρχίζουν να σφάζουν Έλληνες και Αρμενίους. Το βράδυ της επομένης, ο επίσκοπος Σμύρνης Χρυσόστομος, που αρνήθηκε να εγκαταλείψει το ποίμνιό του, μαρτύρησε στα χέρια του αφηνιασμένου Τουρκικού όχλου, ο οποίος κυριολεκτικά τον κατακρεούργησε και στη συνέχεια τον έδεσε σε μια σακαράκα και τον έσερνε στους δρόμους της πόλης. Συνολικά 5 επίσκοποι και εκατοντάδες ιερείς σκοτώθηκαν από τους Τούρκους εκείνες τις ημέρες με κάθε πιθανό και απίθανο τρόπο: άλλους τους στραγγάλισαν, άλλους τους έθαψαν ζωντανούς, άλλους τους κάρφωσαν σε δέντρα, άλλους τους πετάλωσαν και άλλους τους σούβλισαν!

Στις 11 Σεπτεμβρίου εισέρχεται στη Σμύρνη ο Κεμάλ και τότε ξεκινά η μεγάλη σφαγή. *«Ο Κεμάλ γιόρτασε τον θρίαμβό του με τη μεταβολή της Σμύρνης σε τέφρα και την τεράστια σφαγή του εκεί χριστιανικού πληθυσμού»*, έγραψε στα απομνημονεύματά του ο Τσόρτσιλ. Μέχρι τις 13 Σεπτεμβρίου έχει ισοπεδωθεί πλήρως η Αρμένικη συνοικία και έχουν δολοφονηθεί περίπου 16.000 Αρμένιοι και 20.000 Έλληνες. Οι κλοπές και οι βιασμοί είναι αδύνατο να υπολογιστούν. Στις 14 Σεπτεμβρίου η Σμύρνη παραδίδεται στις φλόγες εκτός από την Τουρκική και την Εβραϊκή συνοικία, καθώς και τα κτήρια των Μεγάλων Δυνάμεων που προστατεύτηκαν από τις αντιπυρικές ζώνες που δημιούργησαν Τούρκοι στρατιώτες γκρεμίζοντας κτήρια. Από την πόλη και τα γύρω χωριά καταστράφηκαν 55.000 σπίτια, εκ των οποίων 43.000 ήταν Ελληνικά, 5.000 καταστήματα καθώς και το σύνολο των ορθοδόξων εκκλησιών, σχολείων και ιδρυμάτων. Χιλιάδες σφαγιάζονται στην προκυμαία ενώ προσπαθούν να βρούνε έστω μια βάρκα για να φύγουν προς την Ελλάδα. Όσοι δεν τα καταφέρνουν συλλαμβάνονται και οδηγούνται σε νέα Τάγματα Εργασίας μέχρι τον επόμενο χρόνο, όταν με την Συνθήκη της Λωζάννης ολοκληρώνεται η καταστροφή, με την υποχρεωτική ανταλλαγή των πληθυσμών και την διακοπή της συνεχούς παρουσίας του Ελληνισμού στην περιοχή για 27 αιώνες. Συνολικά πάνω από 1.500.000 πρόσφυγες έρχονται στην Ελλάδα ενώ ο συνολικός αριθμός των θυμάτων, από το 1914 ως το 1923, υπολογίζεται σε περισσότερους από 800.000 Έλληνες.

Τα θύματα αυτής της γενοκτονίας τιμούμε κάθε χρόνο στις 14 Σεπτεμβρίου, ανήμερα του Σταυρού. Όχι μόνο γιατί τέτοια μέρα πυρπολήθηκε η Σμύρνη, αλλά για να θυμόμαστε ότι μετά το Σταυρό ακολουθεί η Ανάσταση! Πράγματι, οι παππούδες μας αντιμετώπισαν τη μεγαλύτερη συμφορά σ' ολόκληρη την ιστορία του Ελληνισμού και παρ' όλα αυτά, μόλις 17 χρόνια αργότερα άφησαν τον πλανήτη άφωνο με τα κατορθώματά τους στα βουνά της Ηπείρου, της Μακεδονίας και της Θράκης. Αυτοί ήταν οι πρόγονοί μας και δεν πρέπει να το ξεχνάμε: μέσα μας τρέχει ηρώων αίμα-Είμαστε απόγονοι μαρτύρων!

13.09.2015

Πηγή: www.antibaro.gr/